

SPRAWOZDANIE
ZA ROK 2015
Z REALIZACJI PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE MIROŚLAWIEC
NA LATA 2014-2016

KWIECIEŃ 2016

Wstęp

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Mirosławiec na lata 2014-2016 został przyjęty uchwałą Nr XXXVII/312/2014 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 24 stycznia 2014 r.

Zgodnie z zapisami tej uchwały został opracowany niniejszy dokument.

Realizacja Programu

Cel 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Działanie: utworzenie zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół interdyscyplinarny stanowi najważniejszy element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspólne działania wielu instytucji i służb z terenu gminy skupionych w zespole mają za zadanie kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie i stworzyć system wsparcia dla osób i rodzin gdzie występuje przemoc. Ważne jest by zespół posiadał instytucjonalną bazę z zakresu specjalistycznego poradnictwa, gdzie można skierować osobę lub rodzinę wymagającą np. pomocy prawnej, psychologiczno-pedagogicznej, psychoterapeutycznej, psychologicznej, a także by w gminie były miejsca hotelowe w przypadku konieczności odizolowania ofiary od sprawcy.

W Gminie Mirosławiec zespół interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem 13/2011 Burmistrza Mirosławca z dnia 23 lutego 2011 r. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu, Przychodni Zespołu Lekarza Rodzinnego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Mirosławcu, Posterunku Policji w Mirosławcu, Gimnazjum w Mirosławcu, Szkoły Podstawowej w Mirosławcu, Zespołu Szkół w Piecniku, Samorządowego Przedszkola „Słoneczko” w Mirosławcu, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Koło w Mirosławcu oraz kurator zawodowy zarówno z pionu rodzinnego jak i karnego Sądu Rejonowego w Wałcu. Skład osobowy zespołu był wielokrotnie zmieniany. Przewodniczącym Zespołu jest Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirosławcu a zastępcą przewodniczącego - pedagog z Gimnazjum w Mirosławcu. Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania określa uchwała nr LV/328/10 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 27 września 2010 r. Regulamin został przyjęty uchwałą Nr XVIII/155/2012 Rady Miejskiej w Mirosławcu z dnia 27 kwietnia 2012 r. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirosławcu. Siedzibą zespołu jest siedziba Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirosławcu.

Gmina Mirosławiec nawiązała współpracę z powiatem waleckim, który za pośrednictwem Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej w Wałcu świadczy mieszkańcom naszej gminy wsparcie w zakresie specjalistycznego poradnictwa (pomoc terapeutyczna i pomoc prawna). Osoby uzależnione od alkoholu, od środków psychoaktywnych i osoby współuzależnione mają możliwość skorzystania z pomocy specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałcu (specjalista psychologii klinicznej, certyfikowany instruktor terapii uzależnień, psycholog).

Działanie: współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół współpracuje z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mirosławcu, Posterunkiem Policji w Mirosławcu, Zespołem Szkół w Mirosławcu, Zespołem Szkół w Piecniku,

Samorządowym Przedszkolem „Słoneczko” w Mirosławcu, Miejsko-Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Mirosławcu, Kołem Miejskim TPD w Mirosławcu, Ośrodkiem Kultury w Mirosławcu i Biblioteką Publiczną w Mirosławcu.

Ww. placówki uczestniczą w realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Mirosławiec.

W 2015 roku odbyły się cztery spotkania zespołu interdyscyplinarnego.

Działanie: edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie powstrzymywania przemocy.

Edukacja dzieci i młodzieży prowadzona jest przede wszystkim w placówkach oświatowych naszej gminy. Z okazji Szkolnego Dnia Profilaktyki zorganizowanego w Zespole Szkół w Mirosławcu zostały podjęte działania promujące wśród uczniów zdrowy styl życia i zachowania nieagresywne (spektakl profilaktyczny, rozgrywki sportowe, warsztaty profilaktyczne, spotkania z wychowawcą). Zwiększeniu odporności dzieci i młodzieży na różnorodne zagrożenia służyły spotkania z Policją i Strażą Miejską. W ramach edukacji profilaktyczno-pedagogicznej wychowawcy i pedagogzy systematycznie udzielają pomocy rodzicom w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktyczno-wychowawczych z dziećmi. Rodzice angażowani są do organizacji imprez klasowych i szkolnych. Podejmowane są działania integrujące zespół klasowy i społeczność uczniowską (wycieczki, dyskoteki, spotkanie z leśniczym, Mikołajki, klasowe Wigilie, Otrzęsiny, pasowanie pierwszoklasistów, Dzień Dziecka, Dzień Pluszowego Misia, Urodziny Kubusia Puchatka, zabawy karnawałowe, akcja „Nasza wspólna choinka”, akcja Polska Biega, Mistrzostwa Mirosławca na ergometrze wioślarskim, udział w ogólnopolskiej akcji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” i w ogólnopolskiej akcji „Góra Grosza” itp.). Nauczyciele reagują na bieżąco w sytuacjach użycia przemocy przez ucznia (rozmowy z rodzicami, uczniami, zgłaszanie na Policję i asystentowi rodziny).

W Zespole Szkół w Piecniku także podejmuje się wiele działań mających na celu edukację w zakresie przemocy w rodzinie oraz w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów pozytywnych nawyków zachowania, wyrażania uczuć dobroci, miłości i koleżeństwa odbywa się poprzez organizację różnorodnych akcji takich jak: „Dzień Życzliwości”, „Pola Nadziei”, „Poczta Walentynkowa” z okazji Dnia Zakochanych, udział w ogólnopolskiej akcji „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” i w ogólnopolskiej akcji „Góra Grosza”. Na uwagę zasługują obchody Międzynarodowego Dnia bez Przemocy. Z tej okazji w klasach i na korytarzu szkolnym prezentowane są gazetki tematyczne, przeprowadzane są zajęcia z wychowawcą, a uczniowie układają hasła dotyczące problemu agresji i przemocy. W szkole znajduje się tablica informacyjna z wykazem instytucji wspierających rodzinę dotkniętą przemocą. Jak w każdym roku został zorganizowany Szkolny Dzień Profilaktyki, w którym udział wzięli nie tylko uczniowie i nauczyciele, lecz także rodzice. Szkoła w Piecniku, podobnie jak szkoła w Mirosławcu, zapewnia uczniom udział w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, wyjazdach do kina, udział w wycieczkach krajoznawczych, biwakach i rajdach. Odbywają się spotkania integrujące nauczycieli, uczniów i rodziców. Edukacji dzieci i młodzieży sprzyja także organizowanie wolnego czasu: zajęcia sportowe, kulinarne, wyjścia w teren czy seanse filmowe, udział w pogadankach przeprowadzanych przez przedstawicieli Policji i Straży Miejskiej. Wszystkie te działania uczą pracy w grupie, doskonałą umiejętność kulturalnego komunikowania się, niwelują sytuacje konfliktowe, a tym samym promują zachowania nieagresywne.

W tym miejscu należy zaakcentować działalność Samorządowego Przedszkola „Słoneczko” w Mirosławcu, które w 2015 roku prowadziło przedsięwzięcia z zakresu edukacji dzieci i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie. Został zorganizowany Turniej Sportowy pod hasłem „Mówimy nie agresywnej rywalizacji a tak zdrowemu współzawodnictwu”, a z okazji Międzynarodowego Dnia bez Przemocy - warsztaty poświęcone propagowaniu walki z „Agresywnym zachowaniem”.

Przedsięwzięcia te były adresowane nie tylko do dzieci, lecz także do ich rodziców. W czasie zabawy były wprowadzane treści propagujące zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

W realizację Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Mirosławiec włączył się Ośrodek Kultury w Mirosławcu. Widać to w szczególności w świetlicach wiejskich, w których duży nacisk położony jest na profilaktykę i edukację. Odbyły się letnie spotkania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży nt. cyberprzemocy, przemocy w rodzinie i przemocy w szkole oraz wpływu przemocy na rodzinę. Pogadanki przeprowadziła Policja, Straż Miejska, strażacy z OSP w Mirosławcu i z OSP w Piecniku. We wszystkich świetlicach znajduje się informacja z numerem telefonu zaufania i Niebieskiej Linii. Instruktorzy uczą wychowanków gdzie szukać pomocy i jak wybrać numer właściwego telefonu. W czasie spędzania wolnego czasu wychowankowie uczą się zasad pozytywnego kontaktu i budowania relacji koleżeńskich. Ośrodek Kultury włączył się w edukacyjną kampanię społeczną Rzecznika Praw Dziecka: „Bicie, czas z tym skończyć”. Celem kampanii jest nagłośnienie problemu przemocy wobec dzieci oraz zmiana postaw społecznych, przede wszystkim obniżenie poziomu agresji i aprobaty dla stosowania jakichkolwiek form bicia, w tym klapsów.

Na uwagę zasługuje działalność Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu, bowiem ze środków funduszu przeciwalkoholowego zostało sfinansowanych bądź dofinansowanych wiele przedsięwzięć adresowanych do dzieci i młodzieży („Zaczarowany bagaż” w Samorządowym Przedszkolu „Słoneczko”, „Razem bez złości”, „Nasze uczucia”, „Ciernie” w ZS w Mirosławcu). Komisja przystąpiła do kampanii „Reaguj na przemoc”, a także włączyła się w realizację projektu „Prawa dla ofiar przemocy seksualnej” realizowanego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W związku z tym zostały zakupione i rozpowszechnione ulotki, które zostały przekazane do Zespołu Szkół w Mirosławcu, Zespołu Szkół w Piecniku, Ośrodka Kultury w Mirosławcu, Posterunku Policji w Mirosławcu i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirosławcu.

W celu zwiększenia dostępności terapeutycznej i pomocy specjalistycznej dla ofiar przemocy w rodzinie ze środków Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu zakupiono dodatkowe świadczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu oraz dofinansowano działalność Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej w Wałczu.

Służby takie jak kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, policjanci, w toku swojej pracy zawodowej na bieżąco przeprowadzają rozmowy z osobami dorosłymi, dziećmi i młodzieżą na temat przemocy w rodzinie, informują gdzie można uzyskać pomoc, dystrybuują ulotki i plakaty. Celem tych działań jest uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy oraz podniesienie świadomości mieszkańców gminy w tym zakresie. Na uwagę zasługują cykliczne spotkania policjantów z mieszkańcami poszczególnych sołectw nt. bezpieczeństwa.

Cel: 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działanie: izolowanie sprawców od ofiar.

Zapewnienie ochrony i bezpieczeństwa ofiarom przemocy w rodzinie stanowi jeden z najważniejszych celów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzono zapis mówiący o nakazie opuszczenia lokalu. Zgodnie z nowym zapisem art. 11a jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania. Postanowienie sądu w tej sprawie zapada

po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna się odbyć w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku. Ponadto w Kodeksie postępowania karnego określonego w art. 275a istnieje odrębny środek zapobiegawczy. Tytułem tego środka zapobiegawczego można nakazać oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby. Zapisy Kodeksu karnego zostały uzupełnione o zakaz zbliżania się.

W 2015 roku w naszej gminie nie odnotowano żadnego przypadku izolowania sprawców od ofiar.

Działanie: udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.

W 2015 roku program korekcyjno-edukacyjny realizowany był w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Wałczu w okresie od sierpnia do listopada. Program ten przeznaczony był zarówno dla osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, dla osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty, jak i dla osób, które w wyniku okoliczności (problemy emocjonalne, konflikty w rodzinie itp.) zgłoszą się do uczestnictwa w programie. Informacja o możliwości wzięcia udziału w programie została zamieszczona na stronie BIP MGOPS-u i na stronie www. Urzędu Miejskiego w Mirosławcu. Do wzięcia udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym motywowali kuratorzy sądowi i pracownicy socjalni.

W 2015 roku w programie korekcyjno-edukacyjnym nie uczestniczyła żadna osoba z naszej gminy.

Działanie: Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu stosującymi przemoc.

Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego z osobami nadużywającymi alkoholu przeprowadzają członkowie grup roboczych w trakcie posiedzenia tych grup, na spotkanie których osoba ta wzywana jest przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego (w 2015 roku rozmowy takie były przeprowadzone z dwunastoma osobami). Ponadto rozmowy motywujące przeprowadzają w trakcie wykonywania obowiązków służbowych pracownicy poszczególnych służb (pomoc społeczna, policjanci, kuratorzy, pedagodzy czy członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych). Istotną rolę spełnia w tym zakresie Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która kieruje na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osoby nadużywające alkoholu oraz informuje o możliwości skorzystania z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałczu oraz w Punkcie Konsultacyjnym i Interwencji Kryzysowej w Wałczu.

Działanie: kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wałczu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Leczenie osób uzależnionych od alkoholu jest dobrowolne, lecz przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o przymusowe leczenie są wydziały rodzinne i nieletnich w Sądach Rejonowych. Do sądu wniosek może złożyć Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub prokurator. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji

(z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozprawy). Sąd na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) może oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona, orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym zakładzie leczniczym (niestacjonarnym, czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu).

Do Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mirosławcu wpłynęły dwa wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe, z czego jeden wniosek złożył Posterunek Policji w Mirosławcu oraz jeden wniosek - kurator Sądu Rejonowego w Wałczu. Dwie osoby zostały skierowane na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przeprowadzane przez biegłych (lekarz psychiatra oraz psycholog). W dwóch przypadkach komisja podjęła decyzję o skierowaniu wniosków do Sądu Rejonowego w Wałczu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczniczym. Ponadto przed sądem toczyło się postępowanie sprawie czterech wniosków złożonych w 2014 roku.

Cel 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Działanie: udzielanie informacji dotyczących bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą.

O możliwości bezpiecznego schronienia osoby doznającej przemocy są informowane przez członków grupy roboczej, przez policjantów w trakcie interwencji i w ramach pracy socjalnej przez pracowników socjalnych. W razie potrzeby bezpiecznego schronienia istnieje możliwość przyjęcia do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie lub do domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska itp. W sytuacji nagłej osoby wymagające bezpiecznego schronienia będą umieszczane w jednym z Gospodarstw Agroturystycznych na terenie naszej gminy.

Działanie: prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Działania interwencyjne wobec osób doświadczających przemocy w rodzinie, jak i osób stosujących przemoc podejmowane są w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Niebieska Karta to ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie (art.9d ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Niezależnie od tego, przedstawiciel której służby wszczyna procedurę, ma obowiązek stosowania procedury „Niebieskiej Karty”.

Działania interwencyjne przeprowadzone przez funkcjonariuszy Policji na miejscu zdarzenia polegały na:

- 1) wypełnieniu formularza „Niebieskiej Karty” (w trzynastu przypadkach interwencja pierwszorazowa, w dziesięciu przypadkach kolejne zdarzenie),
- 2) przeprowadzeniu rozmów o odpowiedzialności karnej z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc (w dwudziestu trzech przypadkach),
- 3) poinformowaniu rodziny o zwołaniu w najbliższym czasie grupy roboczej (w trzynastu przypadkach).

Działania interwencyjne prowadzone przez pracownika socjalnego na miejscu zdarzenia polegały na:

- 1) wypełnieniu formularza „Niebieskiej Karty” (w jednym przypadku),

- 2) przeprowadzeniu rozmowy o konsekwencjach stosowania przemocy (w jednym przypadku),
- 3) przekazaniu informacji o instytucjach świadczących specjalistyczną pomoc (w jednym przypadku),
- 4) poinformowaniu rodziny o zwołaniu w najbliższym czasie grupy roboczej (w jednym przypadku),
- 5) zgłoszenie na Policję podejrzenia o popełnieniu przestępstwa (w jednym przypadku).

W 2015 roku do przewodniczącego zespołu wpłynęło 15 Niebieskich Kart-A wszczynających procedurę, w tym 14 zostało przekazanych przez przedstawicieli policji i jedna przez przedstawiciela pomocy społecznej. W ciągu roku procedura została zakończona w 17 przypadkach z czego: w 6 rozstrzygnięto o braku zasadności podejmowania działań, a w 11 przemoc ustała i został zrealizowany indywidualny plan pomocy. Członkowie grup roboczych pracowali z 16 rodzinami. Odbyło się 49 posiedzeń grup roboczych. Przedstawiciele Policji składali w tych rodzinach wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy. Pracownicy socjalni, w związku z prowadzoną w tych rodzinach pracą socjalną, także składali cykliczne wizyty. Dzieci z 8 rodzin, w których doszło do przemocy, były objęte szczególną opieką ze strony przedszkola lub szkoły (pedagogizacja rodziców, prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych mających na celu doskonalenie kompetencji społecznych i umiejętności psychospołecznych uczniów).

Działanie: zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym samorządów gminnych. Ośrodek świadczy całodobową pomoc osobom, które ze względu na zaistniałą w rodzinie sytuację, w tym zagrożenie życia, muszą opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania.

Realizacja tego zadania w dużej mierze zależy od potrzeb występujących na danym terenie. W 2015 roku w naszej gminie nie było konieczności zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia. W przypadku takiej konieczności osoby dotknięte przemocą będą informowane o możliwości przyjęcia do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Świnoujściu lub w Białogardzie. Będą także mogły być kierowane do domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska itp.

Mirosławiec, dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sporządziła

KIEROWNIK
Miejski Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. D. Czerwina
Białogardzie